

nično iztrebi, ne bode kmalu več. Naj se tedaj stvar resno prevdari! Kar pa se tega tiče, da se korito Ljubljance iztrebi in vodi kmalu spet pot odprè, mislimo, da bo deželna vlada in mestna gosposka vso svojo pazljivost na to obrnila, da se to prav hitro dovrši, kajti ne le to, da nekteri obrtniki potrebujejo zmiraj vode, temuč tudi zdravje mestjanov zahteva to, da se delo poprime z obilnimi in pridnimi rokami in brž dokonča. Treba, da to očitno izrečemo, ker dolgočasno cincanje v Gruberjevem kanalu nam je še v nemilem spominu.

— Cesar so zemljiščni posestniki že davno želeli, začelo se bode, kakor „Laib. Ztg.“ pravi, prihodnji mesec, namreč to, da se bode pregledal (revidiral) kataster. Trije inšpektorati pridejo z 84 uradniki zemljo meriti: eden bo imel svoj sedež v Kranji, drugi v Ljubljani, tretji v Novomestu. Kako pa je za Notranjsko, ni povedano.

— Umrli je slavni nemški prirodoslovec Rossmässler, čegar knjiga „štirje letni časi“ kmalu izdà Matica naša. Tako zanimiva je po svojem obsežku in tako lična po slikah, ki so med tekst natisnjene, da je bode gotovo vesel slovenski svet.

— Slavni naš pesnik Koseski nam je po prijatlu iz Trsta dal preradostno sporočilo, da še to poletje, ako mu je zdravje milo, dokonča prevod krasne Byronove pesmi „Mazeppa“, in jo izroči „Novicam“, katerim je neprecenljiv ponos to, da hranujejo v svojih listih dela našega mojstra, ki je v slovstvu našem stvaril novo, slavno dôbo. Radujemo se pa temveč tej novici, ker nam priča, da ženijalni Nestor naših pesnikov se je po večletnem bolehanji zopet popolnoma ozdravil (kajti „Mazeppa“ zahteva krepkega duhá) in da more še marsikak biser pričakovati iz njegovih rok.

— Pretekli teden je dodelal domači mojster Peter Toman veličanski spominek neumrle pisateljice slovenske Josipine Turnogradske, kterege ji stavita gosp. dr. Lovro Toman in gosp. Ivan Urbančič. Izvrstno izdelani spominek iz nabrežinskega, ko zvon donečega marmeljna se je že pripeljal na pokopališče v Gradec, kjer počiva nepozabljiva pisateljica, in je tudi že na grob postavljen. Na tej lepi 4 voglati, 2 sežnja in 4 čevlje visoki piramidi se beró sledeče besede:

Tu leži

Josipina Turnogradska,

pisateljica slovenska

rojena Urbančičeva 9. julija 1833.

Umrta omožena Tomanova 1. junija 1854.

Kdor dušno živi, ne umrje!

— Gosp. dr. Tancer, zdravnik za zobé, je za nekoliko dni zopet prišel iz Gradca v Ljubljano, kjer ostane do 25. dne t. m., ne pa do 20., kakor je oznajnjeno v današnjem oglasniku. Da si je res, kakor tudi zasluži, zaupanje pridobil pri nas, kaže to, da je mnogo ljudi brž po njegovem dohodu prišlo k njemu pomoči iskat.

— V pondeljek popoldne je po mestu, zlasti po velikem in starem trgu, popadal neznan lovsk pes, ki je stekljíne zeló sumljiv. Mestna policija ga je dala v živinsko bolnišnico v preiskavo. Naj vsakdo svojega psa, ki ga je uni napadel, brž dá konjedércu, dokler se po preiskavi ne odloči, kako in kaj.

— Treba, da zgodovino volitvenih dogodeb na Kranjskem kompletiramo s tem, da c. k. deželna vlada je pismeno pohvalo dala učenikom ljubljanske gimnazije, normalke in realke, kateri so pri ljubljanskih volitvah glasovali za kandidata nemškega centralnega odbora, a ostro grajo onim, ki so glasovali po nasvetu narodnega volilnega odbora. §. 39. deželnega volilnega reda: „Die Stimme nach freier Ueberzeugung, nach dem besten

Wissen und Gewissen abzugeben“ — kje si? — Al še ni vse. Učitelja vipavske glavne šole je ukazala, naj se mahoma prestavi za podučitelja v Črnomelj, in črnomeljski podučitelj pa za učitelja v Vipavo, in konzistorju je podala dotična dekreta, najju pošlje prizadetima učiteljema. Prečastiti konzistorij, ki ima v zadevah ljudskih šol tudi besedo, se sicer ni ustavljal temu, da pošlje vladin dekret učiteljema, al ker pa on nič ne vé, o čem se je pri volitvah pregrešil učitelj vipavski, želi poprej preiskave, predno se sodba izreče. In to je prav naravno, kajti ni prvokrat na svetu to, da ni še kriv, kdor je tožen. Povsod je natanjčne preiskave treba, in prav posebno pa še o volitvenih zadevah, o katerih se je na Kranjskem v enem mesecu več grešilo zoper 8. zapoved božjo, kakor sicer v 10 letih!

— (Svilorejcem na Kranjskem.) Kdor še ni s semenom svilnih črvičev preskrbljen, naj se brž obrne na gosp. Miha Skubica, kaplana v Ribnici, kjer se še zdaj nekoliko prav zdravega semena dobí in sicer lot po 4 gold. Če kdo več vzame, se mu pri ceni pregleda.

Novice iz deželnih zborov.

Deželni zbor česki.

Ravno isti dan kakor kranjski zbor pričela sta svoje seje tudi zbor česki in moravski. Žalibog je tukaj nenaravna nemška večina, ktera nobenih tudi najpravičnejših zahtev narodnih ne usliši. O volitvi velikega posestva in njeni veljavnosti glasovali so v českem zboru véliki posestniki sami tudi za veljavnost svoje lastne volitve! Razdraženost narodnjakov českých je jako velika in si stojite nemška in češka stranka zlo sovražni nasproti. Že to je razdražilo Čehé zeló in to po pravici, da za maršala (deželnega glavarja) in prvosednika zbora imenovan je grof Hartig, ki celó nič ne zná česki, za njegovega namestnika pa dr. Limbek, ki le slabo lomi česki! Česki poslanec baron Vilani stavil je predlog, naj se volitve velikega posestva ovržejo, kajti godile so se kaj napačne stvari. Ravno taka se je godila pri nekterih družih volitvah, vendar so bile vse potrjene. Oj nemška pravičnost! Proti volitvam velikega posestva vložil je grof Clam-Martinic temeljit protest, na kterege se pa nemška stranka celó ni ozrla. Kako protinaravno večino imajo Nemci v českem zboru, prav očitno kaže nam veliko posestvo, kajti februaristični veliki posestniki, ki so zmagali z pomočjo vladino, imajo skoraj za polovico manj posestva in plačujejo tedaj veliko manj davka kakor narodni česki veliki posestniki, med kterimi so najslavnejša imena českega plemstva. In vendar so oni po nenaravni sili v manjščini! V deželni odbor česki voljenih je 6 Nemcev in le 2 Čeha (Rieger in Sladkovsky), čeravno je Nemcev 1¼ milijona, ki imajo 6 zastopnikov, Čehov pa 3 milijone, in ti imajo le 2 zastopnika! Ali ni to narobe svet? Ni tedaj čuda, da vse seje prečudno sestavljenega zbora bile so jako viharne in nam kažejo, da zbor v tej zopernaravni obliki ne more obstati. Krepko so povdarjali narodni česki poslanci svojo pravico, pa zahtevali tudi to, da se jim vsaka reč pové v slovanskem jeziku. Nektere seje bile so zarad tega celó burne kakor še nikoli poprej! Dr. Klaudi je protestiral proti temu, da bi le deželni uradnik ali sekretár naznanjal Čehom v njih jeziku to, kar Nemci slišijo naravnost iz ust prvosednikovih. Ves centrum, kjer sedijo Čehi, podpisal je ta protest. Posebno hud je bil boj zarad volitev velikega posestva. V temeljitih govorih so dokazovali narodni poslanci velike krivice, ki so se godile; Nemci bili so

tiho, ker niso mogli spodbiti resnice, pa konečno se vse volitve potrdili. Dr. Ed. Gregr rekel je med drugim: Deželni zbor, kakor je zdaj sestavljen, ni pravi odgovor na cesarsko besedo; on je velika politična neresnica. Dr. Sladkovsky je rekel: Brezdno med Nemci in Čehi postaja vedno večje; kmalu bode tako, da ne bode več mogoče zakriti ga! Če nima baron Beust nič drugega na svoji vesti, kakor to, da je razširil to brezdno, že to je zadosti! Poslanec Šulc pravi: Njih Veličastvo hotlo je zaslišati glas naroda, — na naši strani ga je slišalo, tam na uni strani (na strani grajščakov) pa sedi — glas vlade!“ Karkoli pa so govorili narodni možje, — vse je bilo zastonj, kajti nemška večina potrdila je, kakor smo že rekli, vse volitve. Naj viharjša seja bila je zadnja dne 13. t. m. Vršile so se volitve za državni zbor. Dr. Rieger bral je dolg protest, v katerem dokazuje to, da sedanje zastopstvo českega kraljestva v državnem zboru je nepostavno in neustavno. Z ogromnimi slava klici „českemu kralju in domovini“ zapustili so potem česki poslanci dvorano. Ostalo je še 135 poslancev (celi zbor jih šteje 240) in samo ti so volili državne poslance, namreč 42 Nemcev in 12 Čehov! — Tako se je končal zbor. Ves česki narod, ki šteje skoraj 5 milijonov duš, bi imel tedaj na Dunaji 15 zastopnikov, ako bi šli v dunajski zbor. Da tako zopernaravno stanje ne more imeti dolzega ostanka, to je jasno! Kaj bo vendar iz vsega tega? Sam Bog vedi!

Deželni zbor moravski.

Tudi v moravškem zboru dosegla je nemška stranka nenaravno večino, ktera je ravno tako postopala kakor ona v Prazi. Zarad volitev v državni zbor stavil je govornik manjščine grof Belcredi (brat bivšega ministra) ta-le predlog: Ker bi delavnost sklicanega državnega zbora utegnila nevarna biti državopravnemu stanju Moravskega in državi sami, kakor je to povdarjala v prejšnjem zboru sklenjena adresa, naj se ne volijo poslanci v dunajski zbor. Ta predlog, zoper kterega so — se vé da — glasovali vsi Nemci, je ostal v manjščini. — Za deželne odbornike je bilo izvoljenih 5 Nemcev in 1 sam Slovan (dr. Pražak). Tedaj ima pol milijona Nemcev pet zastopnikov, en milijon in 200.000 Slovanov pa enega. O sveta pravica! Volitve za državni zbor bile so 10. dne t. m. in zklenil je zbor potem svojo sesijo. Voljenih je 19 Nemcev in 3 Slovani! Federalistična stranka se je zdržala volitev. Na Moravskem ima tedaj v državnem zboru pol milijona Nemcev 19 zastopnikov, en milijon in 200.000 Slovanov pa 3! Bog pomiluj!

Deželni zbor ogerski.

V ogrskem zboru bilo je hrvaško vprašanje na dnevnem redu. Sprejet je bil Deakov predlog, po kterem naj se Hrvatje vdeležé kronanja, inavguralna diploma naj je ena in ista v 2 listiah, v delegacijo za posvet skupnih zadev naj pošljejo Hrvatje primerno število poslancev. Kar se tiče teritorialnih zadev, ze drži zbor mnenja svoje kraljevske delegacije, da ostanete Medjimurje in Reka ogerski. Ta predlog kakor tudi oni Ghyzy-a se nikakor ne vjema s člankom 42. dež. zbora l. 1861, kteri članek je svetinja Hrvatom. — Zbor je odložil svoje seje do maja. — Hrvaški zbor je sklican na 1. dan maja. Če tudi turške in luksemburške homatije svet zdaj hudo pretresajo, bo vendar Evropa obrnila svoje oči v Zagreb, kjer bo deželni zbor imel velevažno stvar rešiti. „Pozor“ o tem, kar Magjari po Deakovem predlogu trjajo od Hrvatov, to-le pravi: „To kar Ogrji od nas hočejo, ne

daje nam upanja, da bi ž njimi poravnali.“ Mesec maj bo po vsem, kar se bo godilo v zagrebškem in dunajskem zboru, mesec velike pomembe.

Slovensko slovstvo.

* *Cvetje iz domačih in tujih logov.* Štiri leta je minulo, kar je začelo „Cvetje“ na svitlo hoditi. Da-si ravno mu je bila podpora v obče le skopa, da včasih še tiskarina ni bila plačana (ker je bila žalibog nektera naročnina zaostala), vendar je srečno dospelo do 33. zvezka in je po njem beli dan zagledalo 20 večih ali manjših del lepoznanjskih. Ker se sl. „Matica“ sploh le z znanstvenim slovstvom peča in ker tudi „Klasje“ vkljub dvakrat večji podpori le slabo napreduje, sklenili smo po splošni želji še šesto šestko (zv. 34—39) pričeti, ako najde med Slovenci dovoljne materijalne podpore. Začela se bode pa nova šestka z jako zanimivim izvirnim romanom „Cvet in Sad“ od J. Jurčiča, iz kterega v današnjem listu kratek odlomek za poskušnjo podajamo; vsega bode okoli 18 tiskanih pól; za njim pride na vrsto pripovedno delo „Zamet“ (okoli 8 tiskanih pol), ki ga je spisal slavni polski romanesec M. Grabovski in poslovenil Podgoričan, predstavljalec romana „Kirdžali“; za tema se natisne še kako drugo manjše delo, kolikor bode ostalo prostora. Ta šestka bode po zapopadku zanimiva, kakor doslej še nobena druga; prosimo torej prav obilne podpore. Cena posameznim vezkom ostane kakor doslej, to je 25 nkr.; kdor pa želi posamezne vezke poštnine proste naravnost po pošti prejemati, ta naj pošlje za vseh 6 zvezkov 1 gold. 60 nkr. (namesto 1 gold. 80 nkr., ker je poštnina zdaj nižja.) Kakor hitro se oglasi toliko naročnikov, da bo vsaj tiskarina plačana, prične se natisovanje. Pri tej priložnosti bodi nam dovoljen kratek pregled vseh del, ki so doslej po „Cvetji“ na svitlo prišla in se morejo po pristavljeni ceni tudi posamezna po vseh knjigarnicah na prodaj dobiti: 1) Šilerjeva dramatična igra „Viljem Tell“ poslovenil Fr. Cegnar, (str. 208) po 80 nkr.; 2) Platonov „Kriton in Apologija“, poslovenil J. Božič (str. 78) po 30 nkr.; 3) roman iz kmečkega življenja „Babica“ od Božene Nemcove, poslovenil Fr. Cegnar (str. 297) po 1 gold.; 4) Ksenofontovi „Spomini na Sokrata“, poslovenil o. L. Hrovat (str. 158) po 54 nkr.; 5) pripovedna pesem v 3 spevih „Na sv. večer“ od Gr. Kreka (str. 55) po 24 nkr.; 6) Virgiljevo „Poljedelstvo ali Georgikon“, poslovenil dr. J. Šubic (str. 118) po 40 nkr.; 7) Sofoklov „Ajant“, drama, poslovenil M. Valjavec (str. 87) po 36 nkr.; 8) „Katica Andersenovih pravljic“, poslovenil Fr. Erjavec (str. 78) po 30 nkr.; 9) „Veronika deseniška“ v 15 spevih od J. Frankolskega (str. 79) po 36 nkr.; 10) „Ciril in Metod“, pripovedne pesmi od A. Umeka (str. 52) po 24 nkr.; 11) povest „Alvaredova družina“ od F. Cavallera, poslovenil J. Parapat (str. 163) po 50 nkr.; 12) „Pervenci“, pesmi J. Bilca (str. 104) po 50 nkr.; 13) Lermontov „Ismael Bej“, poslovenil Vesnin (str. 88) po 30 nkr.; 14) Chochołouškova pripovedka iz jugoslovanskega življenja „Agapija“, poslovenil L. Podgoriški (str. 80) po 30 nkr.; 15) „Pesmi“, zložil A. Umek (str. 173) po 70 nkr.; 16) M. Čajkovskega roman „Kirdžali“, poslovenil L. Podgoričan (str. 318) po 1 gld.; 17) Pellikova tragedija v 5 djanjih „Tomaž Mor“, poslovenil J. Križaj (str. 96) po 36 nkr.; 18) Staroruska pesem „Slovo o polku Igorevč“, poslovenil M. Pleteršnik (str. 24) po 10 nkr.; 19) izvirni roman „Deseti brat“ od J. Jurčiča. (str. 278) po 80 nkr. in 20) „Zora in Solnca“, pripovedna pesem v treh delih, zložil M. Valjavec (str. 80) po 30 nkr. To je v kratkem vspeh